

Dosarul nr.2r-164/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Z. Talpalaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Inna Cernei, Galina Paznic și avocatul Ion Proca,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inna Cernei împotriva Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea clauzelor contractuale abuzive, obligarea băncii de a restabili rambursarea plăților lunare ale creditului ipotecar și restituirea cheilor de la locuință,

împotriva încheierii din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Inna Cernei reprezentată de avocatul Ion Proca și Galina Paznic,

c o n s t a t ă:

La 23 iunie 2017, Inna Cernei a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA cu privire la constatarea clauzelor contractuale abuzive, obligarea băncii de a restabili rambursarea plăților lunare ale creditului ipotecar și restituirea cheilor de la locuință.

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La 05 iulie 2018, Inna Cernei reprezentată de avocatul Ion Proca și persoana fizică Galina Paznic a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care au solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Inna Cernei reprezentată de avocatul Ion Proca și persoana fizică Galina Paznic, din motiv că a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel. A fost remisă avocatului Ion Proca și persoanei fizice Galina Paznic cererea de apel cu toate anexele prezentate.

La 08 februarie 2019 Inna Cernei, Galina Paznic și avocatul Ion Proca au declarat recurs împotriva încheierii din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând casarea încheierii instanței de apel și punerea pe rol a cererii de apel, cu intentarea procedurii de apel.

În motivarea recursului recurenții au indicat dezacordul cu încheierea din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și invocat încălcarea dispozițiilor art.20 din Constituția Republicii Moldova și art.6 § 1 CEDO.

La fel, au menționat că avocatul Ion Proca a fost angajat după examinarea cauzei în prima instanță, adică la etapa depunerii apelului. Respectiv, este evident faptul că scopul angajării avocatului la acea etapă era de a contesta hotărârea instanței de fond.

Totodată, au evidențiat faptul că prin procura nr.3146 din 10 noiembrie 2017, Galina Paznic a fost împuternicită cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească și de a angaja un avocat în interesele Innei Cernei. Astfel, prin mandatul nr.1245834 din 21 iunie 2018, avocatul Ion Proca nu putea fi angajat decât pentru atacarea hotărârii.

În opinia recurenților, sintagma cu privire la împuternicirea expresă a avocatului de a ataca hotărârea judecătorească prevăzută la art.81 Cod de procedură civilă, se pretează cazului când hotărârea este contestată de același avocat care a participat în prima instanță cu împuternicirile acordate prin același mandat, contrar acestui caz, când se angajează un alt avocat și se semnează un nou mandat după emiterea hotărârii de judecată.

Astfel, recurenții au menționat că, mandatul avocațial, în calitatea sa de act juridic, corespunde prevederilor legale.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, recursul declarat la 08 februarie 2019 este în termen, având în vedere faptul că, încheierea recurată a fost pronunțată la 24 ianuarie 2019 (f.d.146-148), și publicată pe pagina web a instanței de apel la 07 februarie 2019.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Inna Cernei, Galina Paznic și avocatul Ion Proca, rezultă că, recurenții nu sunt de acord cu încheierea din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel a fost restituită din motivul înaintării de către o persoană ce nu era în drept să declare apel.

La fel, s-a constatat și faptul că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, cererea de apel a fost semnată și depusă de persoane care nu sunt în drept să declare apel în numele și interesele Innei Cernei. Astfel, apelul a fost restituit din motiv că cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În conformitate cu art. 360 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, sînt în drept să declare apel, reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege.

Instanța de recurs menționează că avocatul Ion Proca a depus cerere de apel în interesul Innei Cernei în baza mandatului seria MA 1245834 din 21 iunie 2018 (f.d. 127), iar Galina Paznic în baza procurii nr.3146 din 10 noiembrie 2017 (f.d.136).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin mandatul anexat la cererea de apel, Galina Paznic în baza procurii nr.3146 din 10 noiembrie 2017 i-a oferit avocatului Ion Proca toate drepturile prevăzute de art. 81 Cod de procedură civilă.

Cu toate acestea, Colegiul conchide că cererea de apel este semnată și depusă de persoane care nu sunt în drept să declare apel în numele și interesele Innei Cernei în actuala cauză civilă.

Or, în conformitate cu art. 75 alin. (1) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat, iar alin. (1¹) al aceluiași articol prevede, că persoanele fizice pot fi reprezentate în instanța de judecată de către soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți dacă aceștia sânt licențiați în drept și sânt împuterniciți printr-o procură autenticată notarial.

La caz, persoana fizică Galina Paznic nu dispune de dreptul de a semna cererea de apel în numele reclamantei/apelantei Inna Cernei, deoarece la materialele cauzei lipsesc careva probe sau înscrisuri care să demonstreze, că cele două sunt în gradul de rudenie indicat la norma procedurală anterior menționată - părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți, cum și probe că prima este licențiată în drept.

Respectiv, Galina Paznic nu a făcut dovada existenței circumstanțelor, ce i-ar permite reprezentarea personală a apelantei în fața instanței de judecată.

La fel, mandatul avocatului Ion Proca, anexat la materialele cauzei nu poate fi acceptat în calitate de dovadă a existenței împuternicirilor acestuia de a reprezenta interesele apelantei în actualul proces, deoarece acesta nu conține date potrivit cărora avocatul ar fi fost împuternicit de a semna și depune cererea de apel, adică nu corespunde în acest sens prevederilor normelor procedurale și actelor guvernamentale.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 alin.(1) Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

În conformitate cu art. 60 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Astfel, conform punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: 1) pe recto se înserează: a) numărul și seria; b) denumirea biroului asociat de avocați; c) denumirea cabinetului avocatului; d) datele de contact; e) denumirea "MANDAT"; f) numele și prenumele avocatului; g) numărul licenței și data eliberării; h) numărul contractului de asistență juridică și data semnării; i) numărul deciziei coordonatorului Oficiului Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat și data semnării; j) semnătura avocatului, certificată prin ștampilă; 2) pe verso se înserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Respectiv, Colegiul menționează că, mandatul avocațial cu seria MA 1245834 din 21 iunie 2018, în baza căruia avocatul Ion Proca a depus prezentul apel, nu corespunde exigențelor legale menționate supra, or acesta pe verso nu are indicate expres împuternicirile acordate și anume de a ataca hotărârea judecătorească, deși acesta, în conformitate cu prevederile punctului 6 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar, este un element obligatoriu al mandatului avocațial.

Or, în asemenea circumstanțe Colegiul este în imposibilitatea de a stabili cine a oferit împuterniciri de reprezentare în instanța de judecată, avocatului Ion Proca.

Totodată, punctul 8 al Hotărârii Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și a avocatului stagiar împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar, prevede că, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul "Conform procurii anexate" și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel, justă.

Or, în conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

În mandatul anexat la materialele cauzei dreptul avocatului Ion Proca de a ataca hotărârea judecătorească nu este prevăzut expres.

În urma normelor de drept citate se atestă faptul că avocatul Ion Proca prin mandatul anexat la materialele cauzei seria MA 1245834 din 21 iunie 2018, nu a fost împuternicită de către Inna Cernei cu dreptul de ataca hotărârea primei instanțe, drept care urmează să fie expres specificat în mandat, sub sancțiunea nulității, după cum este statuat în art. 81 Codul de procedură civilă. Or, în conformitate cu art. 61 alin (1) Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul recurenților precum că avocatul Ion Proca avea dreptul de a ataca hotărârea primei instanței, dat fiind faptul că ultimul a fost angajat la etapa depunerii apelului, adică după pronunțarea hotărârii instanței de fond, deoarece se combate cu cele invocate mai sus.

La fel, nu poate fi reținut și argumentul recurenților cu privire la faptul că împuternicirea expresă a avocatului de a ataca hotărârea judecătorească prevăzută la art.81 Cod de procedură civilă, se pretează cazului când hotărârea este contestată de același avocat care a participat în prima instanță cu împuternicirile acordate prin același mandat, contrar acestui caz, când se angajează un alt avocat și se semnează un nou mandat după emiterea hotărârii de judecată, deoarece după cum s-a menționat, în conformitate cu art. 81 Cod de procedură civilă, dreptul reprezentantului de a ataca hotărârea judecătorească trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în mandatul eliberat avocatului.

Ținând cont de împrejurările menționate în coraport cu normele enumerate, se conchide că, la caz, instanța de apel corect a dispus restituirea cererii de apel depusă de către persoana fizică Galina Paznic și avocatul Ion Proca ca fiind depusă de către persoane care nu sunt în drept să declare apel. Or, la momentul soluționării chestiunii cu privire la punerea pe rol a apelului declarat în interesele Innei Cernei, la materialele cauzei civile nu a fost anexate documente ce le-ar fi acordat dreptul de a reprezenta, semna și depune apel în interesele apelantei.

Totodată, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurenților precum că prin restituirea cererii de apel l-i se îngrădește dreptul de acces la justiție. Or, recurentele nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-au realizat obligațiunea relevată de legislația în vigoare.

Participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului, condiții ce nu se atestă la caz.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică expres că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Conform art. 56 alin. (2) Cod de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aplicând normele legale invocate mai sus la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantei de a prezenta instanței confirmarea împuternicirilor sale de reprezentare, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în Republica Moldova.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate și declarative, fapt pentru care recursul declarat de către Inna Cernei, Galina Paznic și avocatul Ion Proca urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Inna Cernei, Galina Paznic și avocatul Ion Proca.

Se menține încheierea din 24 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inna Cernei împotriva Băncii Comerciale „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea clauzelor contractuale abuzive, obligarea băncii de a restabili rambursarea plăților lunare ale creditului ipotecar și restituirea cheilor de la locuință.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecători

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat